

BE-A0510_002075_002469_DUT

Inventaris van het archief van het
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern,
1918 / H. Vanden Bosch

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	3
Raadpleging en gebruik.....	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	5
Archiefvormer.....	5
Naam.....	5
Geschiedenis.....	5
Archief.....	6
Geschiedenis.....	6
Inhoud en structuur.....	7
Ordening.....	7
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN.....	9
I. VERZENDING VAN HULPGOEDEREN.....	9
1 - 32 Borderellen van Belgische bestellingen nrs. 672-703. 1918.....	9

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:

WO 1. Hulpbureau voor krijgsgevangenen in Bern

Periode:

1918

Archiefbloknummer:

BE-A0510.1414

Omvang:

- Laatste inventarisnummer: 32
- Omvang geïnventariseerd: .55 m

Archiefbewaarplaats:

Algemeen Rijksarchief / Archives générales du Royaume

Archiefvormers:

Eerste Wereldoorlog, 1914-1918

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

Het archiefbestand is vrij raadpleegbaar.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern.

GESCHIEDENIS

Het Hulpbureau voor Krijgsgevangenen (Bureau de Secours aux Prisonniers de Guerre) werd in december 1914 opgericht in Bern door Léon Poinard, vicevoorzitter van het Internationaal Bureau voor de bescherming van de intellectuele eigendom. De opzet van dit liefdadigheidswerk was de verzending van de hulppakketten naar de krijgsgevangenen in Duitsland te coördineren. Overal ten lande waren immers officiële en particuliere hulporganisaties actief om hulpgoederen in te zamelen. In de praktijk bleek de verzending via het centraal gelegen en neutrale Zwitserland de beste garantie om ervoor te zorgen dat het juiste pakje bij de juiste persoon terechtkwam.

Mevrouw de Reverseaux-Pagéot was de voorzitter en de voornoemde Léon Poinard nam de functie van secretaris-generaal waar. Andere leden van het bestuurscomité waren graaf de Manneville en Amedée Hamoir. De hulporganisatie genoot de hoge bescherming van de Franse Ambassade en was ook gevestigd in haar lokalen (Rue de Laupen nr.5-12). Aanvankelijk was het een kleinschalige organisatie maar door de omstandigheden (blokkade, rantsoenering en exportbeperkingen) kende het Hulpbureau een gestage groei. De hulpverlening concentreerde zich in de eerste plaats op de Franse krijgsgevangenen maar later werd ook een Belgische, Britse en Russische onderafdeling in het leven geroepen. Op een bepaald moment werkten er 120 medewerkers. Het Bureau verzorgde het transport van de pakjes, verzamelde allerhande inlichtingen ¹ en trachtte de noden van de krijgsgevangenen te weten te komen. Bijzonder was dat het Hulpbureau van de Duitse overheid de toestemming kreeg om regelmatig neutrale waarnemers naar de kampen te zenden om de verdeling te controleren. Per kamp werd intern ook een comité van krijgsgevangenen opgericht om de praktische kant van de zaak uit te voeren. Doorgaans bevatten de pakjes kledij, boeken, tabak, brood, de geliefkoosde chocolade of andere levensmiddelen ².

---

1 Hiervoor werd nauw samengewerkt met het Belgisch Inlichtingenbureau voor Krijgsgevangenen en Geïnterneerden / Agence belge des renseignements pour les prisonniers de guerre et internés (in Brussel). Zie: VANDEN BOSCH H., Inventaris van het archief van het Belgisch Inlichtingenbureau voor Krijgsgevangenen en Geïnterneerden in Brussel, Brussel, 2009.

2 BUTTICAZ E., Œuvres de bienfaisance en Suisse pendant la guerre. Catalogue général. Lausanne, 1917, 14-17. TURMANN M., La Suisse pendant la guerre. L'aide aux victimes et les difficultés économiques, Parijs, 1917, 118-123. NAGEL E., Les œuvres suisses de charité pendant la guerre 1914-1916, dl.2, Neuchâtel, 1916, 47-49.

ARCHIEF

GESCHIEDENIS

Slechts een kleine fractie (ca. 1 m.) van de archieven van het Hulpbureau werd door de Belgische Middendienst voor de Krijgsgevangenen op 17 november 1924 overgedragen aan de Commissie voor Oorlogsarchieven (E 1455).

Inhoud en structuur

ORDENING

Er bestond reeds een plaatsingslijst van dit archiefbestand (BE 40). Daar het slechts handelt om één serie leek een ingewikkelde ordening ons onnodig. De serie werd hersteld op basis van het volgnummer van de order. De orders bevatten de naam van de krijgsgevangene, zijn rang en verblijfplaats, de naam van de afzender, de inhoud en waarde van het pakje.

Taal en schrift van de documenten

De archiefstukken werden in het Frans opgesteld.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

I. VERZENDING VAN HULPGOEDEREN

1 - 32 BORDERELLEN VAN BELGISCHE BESTELLINGEN NRS. 672-703. 1918

- 1 nr. 671 (28 september 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Eerste Wereldoorlog, 1914-1918Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 2 nr. 672 (28 september 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918Eerste Wereldoorlog, 1914-1918
- 3 nr. 673 (30 september 1918)
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918Eerste Wereldoorlog, 1914-1918
- 4 nr. 674 (1 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918Eerste Wereldoorlog, 1914-1918
- 5 nr. 675 (1 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Eerste Wereldoorlog, 1914-1918Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 6 nr. 676 (3 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 7 nr. 677 (4 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 8 nr. 678 (5 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12

pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

9

nr. 679 (7 oktober 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

10

nr. 680 (8 oktober 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

11

nr. 681 (9 oktober 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

12

nr. 682 (10 oktober 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

13

nr. 683 (11 oktober 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

14

nr. 684 (12 oktober 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

15

nr. 685 (14 oktober 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

16

nr. 686 (15 oktober 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

17

nr. 687 (16 oktober 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

18

nr. 688 (17 oktober 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12

pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

- 19** nr. 689 (18 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 20** nr. 690 (19 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 21** nr. 691 (21 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 22** nr. 692 (22 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 23** nr. 693 (23 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 24** nr. 694 (24 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 25** nr. 695 (26 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 26** nr. 696 (26 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 27** nr. 698 (29 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.
Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918
- 28** nr. 699 (30 oktober 1918).
1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12

pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

29

nr. 700 (31 oktober 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

30

nr. 701 (4 november 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

31

nr. 702 (4 november 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918

32

nr. 703 (5 november 1918).

1918 De nummers 1 t.e.m. 32 bevinden zich in 20 omslagen en 12 pakken.

Hulpbureau voor Krijgsgevangenen in Bern, 1918